

Ang Sulat Ni Pablo Sa Mga

TAGA-ROMA

Chapter 1

¹ *Ako* si Pablo nga alagad^a ni Cristo Jesus. Gipili *ako* sa Dios nga mahimong apostol aron magwali sa iyang Maayong Balita.

² Kining Maayong Balita gisaad sa Dios kaniadto pinaagi sa iyang mga propeta, ug nahisulat kini sa Balaan nga Kasulatan. ^{3,4} Mao kini ang balita mahitungod sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo: sa iyang pagkatawhanon, kaliwat siya ni David; ug sa iyang espirituhanong pagkabalaan,^b napamatud-an nga siya Anak sa Dios sa gamhanan nga paagi sa dihang nabanhaw siya gikan sa mga patay. ⁵ Pinaagi kang Cristo nadawat namo ang grasya nga mahimong apostol aron masultihan ang tanang mga tawo sa husto nga pagtuo ug pagtuman kaniya. Ginabuhat namo kini alang kaniya. ⁶ Ug kamo *nga mga tumutuo diha sa Roma*, kauban usab kamo sa mga tawo nga iyang gitawag aron mahimong mga sumusunod ni Jesu-Cristo.

⁷ *Kining akong sulat alang* kaninyo diha sa Roma nga gihigugma sa Dios ug gitawag nga mahimong iyang katawhan.

Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.^c

Ang Pangandoy ni Pablo sa Pag-adto sa Roma

⁸ Una sa tanan nagapasalamat ako sa akong Dios pinaagi kang Jesu-Cristo alang kaninyong tanan, kay ang inyong pagtuo gipanugilon sa tibuok kalibotan. ⁹ Kanunay akong nagaampo alang kaninyo, ug nasayran kini sa Dios nga akong gialagaran sa tibuok kong kasingkasing pinaagi sa akong pagwali sa Maayong Balita mahitungod sa iyang Anak. ¹⁰ Kanunay akong nagaampo sa Dios nga kon mahimo itugot niya nga makaanha ako diha kaninyo. ¹¹ Nangandoy gayod ako nga makita ko kamo aron ikapaambit ko kaninyo ang mga grasya nga espirituhanon nga makapalig-on kaninyo. ¹² Ang buot kong ipasabot, nga magdinasigay kita pinaagi sa akong pagtuo ug sa inyong pagtuo.

¹³ Mga igsoon, buot ko nga masayran ninyo nga makapila na ako magplano sa pag-anha diha kaninyo, apan kanunay lang may nakababag kanako. *Buot ko nga moanha diha* aron nga diha usab kaninyo may mga tawo nga akong makabig nga motuo kang Cristo, sama usab sa akong nahimo sa uban nga mga dili Judio *sa mga lugar nga akong giadtoan*. ¹⁴ Kay may katungdanan ako *sa pagsangyaw sa tanan nga mga tawo*, sa mga edukado ug sa mga dili, sa mga adunay kaalam ug sa mga walay alamag. ¹⁵ Busa dako gayod ang akong tinguha nga makawali usab sa Maayong Balita diha kaninyo sa Roma.

Ang Gahom sa Maayong Balita

¹⁶ Dili nako ikaulaw ang pagsangyaw sa Maayong Balita. Kay mao kini ang gahom sa Dios sa pagluwas sa tanan nga nagatuo, una sa mga Judio, ug sunod sa mga dili Judio. ¹⁷ Kay gipadayag sa Maayong Balita nga gipakamatarong sa Dios ang mga tawo pinaagi lang gayod sa pagtuo. Sumala sa Kasulatan, “Ang tawo nga gipakamatarong sa Dios tungod sa iyang pagtuo mabuhi.”

^a 1 alagad: *sa literal*, ulipon.

^b 4 ug sa iyang espirituhanong pagkabalaan: *o* ug pinaagi sa balaan nga Espiritu.

^c 7 kalinaw: *ang buot ipasabot niini sa orihinal*, maayo nga kahimtang.

Ang Sala sa Tawo

¹⁸ Gipadayag sa atong Dios sa langit ang iyang kapungot sa mga daotang buhat sa mga tawo nga sukwahi sa iyang kabubut-on. Ang mga daotan nilang binuhatan mao ang nagpugong kanila sa pag-ila sa kamatuoran. ¹⁹ Kay mahimo man unta nilang masayran ang mahitungod sa Dios tungod kay gipakita kini sa Dios kanila. ²⁰ Tinuod nga dili nato makita ang Dios, apan sukad pa sa pagmugna sa kalibotan, ang iyang walay kataposan nga gahom ug pagka-Dios gipadayag na pinaagi sa mga butang nga iyang gibuhat. Busa wala silay ikabalibad kaniya. ²¹ Bisan nasayran nila nga adunay Dios, wala sila magpasidungog ug magpasalamat kaniya. Hinuon, nahimong walay kapuslanan ang ilang mga panghunahuna. Nangitngitan ang ilang mga salabotan mahitungod sa kamatuoran. ²² Nag-ingon sila nga sila mga maalamon, apan mga buang-buang diay sila. ²³ Kay wala sila magsimba sa Dios nga walay kamatayon, kondili sa mga binuhat nga mga dios-dios nga sama sa dagway sa mga tawo nga may kamatayon, mga langgam, mga mananap nga upat ang tiil, ug mga mananap nga nagakamang.

²⁴ Tungod sa ilang pagkabuang-buang gipasagdan sila sa Dios sa pagbuhat sa mga malaw-ay nga mga butang nga ilang nagustohan, busa makauulaw ang ilang gibuhat ngadto sa ilang isigkalalaki o isigkababaye. ²⁵ Giilisdan nila ug bakak ang kamatuoran mahitungod sa Dios. Gisimba nila ug gialagaran ang mga binuhat sa Dios, ug dili ang Magbubuhat nga dalayegon sa walay kataposan. Amen!^a

²⁶ Tungod kay ang mga tawo dili moila sa Dios gipasagdan niya sila sa pagbuhat sa mga makauulaw nga mga butang nga ilang nagustohan. Ang mga babaye naggawi sukwahi sa naandan, tungod kay ang ilang isigkababaye mao ang ilang giasawa-asawa. ²⁷ Mao usab ang mga lalaki, wala na sila makighilawas sa mga babaye, nga mao ang nahisubay sa kinaiyahan, kondili ang ilang kaibog anaa na sa ilang isigkalalaki. Makauulaw ang ilang gibuhat sa ilang isigkalalaki. Ug tungod niining gibuhat nila nga sala, silotan sila sa Dios sa silot nga angay gayod kanila.

²⁸ Tungod kay dili sila moila sa Dios, gipasagdan niya sila sa ilang kaugalingong hunahuna nga dili makapili sa husto. Busa gibuhat nila ang mga butang nga dili angayng buhaton. ²⁹ Nahimo silang ulipon sa tanan nga matang sa kadaotan, kangil-ad, kahakog, ug kasina. Anaa usab kanila ang pagpatay, panag-away, pagpanglimbong, ug ang paghunahuna sa pagbuhat ug daotan batok sa ilang isigkatawo. Nagalinibakay sila ³⁰ ug nagapangdaot sa ilang isigkatawo. Nasuko sila sa Dios, walay pagtahod sa ilang isigkatawo, garboso, hambugero, ug nagapangita silag paagi sa pagbuhat ug daotan. Wala sila nagatuman sa ilang mga ginikanan, ³¹ mga hungog, dili kasaligan, ug walay kaluoy bisan pa sa ilang kaugalingong pamilya. ³² Nasayod sila nga ang Dios nag-ingon nga ang mga tawo nga nagabuhat niini nga mga sala angay nga silotan sa kamatayon, apan gipadayon gihapon nila ang ilang gibuhat. Ug dili kay kana lang, malipay pa gayod sila kon aduna silay makita nga nagabuhat ug sama sa ilang ginabuhat.

Chapter 2

Ang Paghukom sa Dios

¹ Unya, makaingon ka nga angay silang silotan sa Dios kay hilabihan kadaotan ang ilang ginabuhat. Apan ikaw nga nagaingon niana nagahukom usab sa imong kaugalingon, kay gipakadaotan mo sila apan mao usab ang imong ginabuhat. ² Nasayran nato nga matarong ang paghukom sa Dios sa mga tawo nga nagahimog daotan. ^{3,4} Apan kinsa ka ba nga mohukom sa uban tungod sa ilang binuhatan nga mao man usab ang imong ginabuhat? Tingali nagahunahuna ka nga tungod kay ang Dios maayo, maintuson, ug mapailubon, makalikay ka sa iyang paghukom. Wala ka ba masayod nga ang kaayo sa Dios nagahatag ug kahigayonan nga maghinulsol ka? ⁵ Apan tungod kay gahi kag ulo ug dili ka maghinulsol, ginadugangan mo ang imong silot sa pag-abot sa adlaw nga ang Dios maghukom. Nianang adlaw makita sa tanan nga

^a 25 Amen: *usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.*

matarong ang iyang paghukom.⁶ Kay ang Dios magabalos sa tagsa-tagsa sumala sa iyang mga binuhatan.⁷ Adunay mga tawo nga nagapadayon sa pagbuhat ug maayo tungod kay ginatinguha nila nga dayegon sila *sa Dios*, pasidunggan, ug hatagan ug kinabuhi nga walay kamatayon. Kana nga mga tawo hatagan gayod ug kinabuhi nga walay kataposan.⁸ Apan may mga tawo usab nga kaugalingon lang nila ang ilang gihunahuna ug nagasalikway sa kamatuoran ug nagasunod sa daotan. Matagamtaman niining mga tawhana ang kapungot ug kasuko sa Dios.⁹ Kay ang tanan nga mga tawo nga nagabuhat ug daotan magaanos gayod, una ang mga Judio ug sunod ang mga dili Judio.¹⁰ Apan ang mga tawo nga nagabuhat ug maayo, dayegon ug pasidunggan *sa Dios*, ug mamaayo ang ilang kahimtang, una ang mga Judio ug sunod ang mga dili Judio.¹¹ Kay ang Dios walay pinalabi.

¹² Ang mga tawo nga nagabuhat ug sala malaglag, bisan wala sila masayod mahitungod sa Kasugoan *ni Moises*. Ang mga tawo nga nakahibalo sa Kasugoan *ni Moises* apan nagapadayon sa pagbuhat ug sala, hukman usab sa Dios, apan ang Kasugoan gayod ang iyang basihan sa paghukom kanila.¹³ Kay ang gipakamatarong sa Dios mao ang nagatuman sa Kasugoan ug dili ang nagapaminaw lamang.¹⁴ Ang mga dili Judio wala masayod sa Kasugoan *ni Moises*. Apan kon ginabuhat nila ang nahisulat diha sa Kasugoan, nagapamatuod lang nga bisan wala sila masayod sa Kasugoan, nasayran nila kon unsa ang husto nga buhaton.¹⁵ Ang ilang ginabuhat nga maayo nagapakita nga ang ginatudlo sa Kasugoan anaa sa ilang kasingkasing. Kay ang ilang konsensya apil ang ilang mga panaghisgotay nagapamatuod kon husto o dili ang ilang ginabuhat.¹⁶ Ug sumala sa Maayong Balita nga akong ginatudlo, kana ipahinumdom kanila ni Jesu-Cristo sa adlaw nga siya pahukmon sa Dios sa tanan nga mga tawo. Hukman niya ang tanan nga mga tinago diha sa ilang kinabuhi.

Ang mga Judio ug ang Kasugoan

¹⁷ Kamo nga nagaingon nga kamo mga Judio, nagasalig kamo sa Kasugoan ug nagapasigarbo pa nga haduol kamo sa Dios.¹⁸ Nasayran ninyo kon unsa ang kabubut-on sa Dios ug kon unsa ang labing maayo nga buhaton, tungod kay natun-an ninyo kini diha sa Kasugoan.¹⁹ Nagasalig kamo nga makatudlo kamo sa mga buta *sa kamatuoran* ug makahatag ug kahayag ngadto sa mga nangitngitan *ang hunahuna*.²⁰ Nagasalig usab kamo nga magtutudlo kamo sa mga tawo nga luya ug salabotan ug sa mga *tawo nga bata pa sa kahibalo mahitungod sa Dios*. Mao kana ang inyong hunahuna tungod kay nagdahom kamo nga nasayran ninyo ang hingpit nga kaalam ug kamatuoran pinaagi sa Kasugoan.²¹ Nagatudlo kamo sa uban, apan wala ninyo tudloi ang inyong kaugalingon. Nagatudlo kamo nga dili mangawat, apan nangawat kamo.²² Nagatudlo kamo nga dili manapaw, apan maoy inyong ginabuhat. Nalaw-ayan gayod kamo sa mga rebulto *nga ginasimba sa mga dili Judio*, apan nagapangawat kamo diha sa *ilang* mga simbahan.²³ Nagapasigarbo kamo nga anaa kaninyo ang Kasugoan *sa Dios*, apan ginapakaulawan ninyo ang Dios tungod sa inyong paglapas sa Kasugoan.²⁴ Ang Kasulatan nagaingon, “Tungod kaninyo *nga mga Judio*, gipasipalahan sa mga dili Judio ang Dios.”

²⁵ *Nagasalig kamo nga kamo pinili sa Dios tungod sa inyong pagkatinuli*. Ang pagkatinuli may kapuslanan lang kon tumanon ninyo ang Kasugoan. Apan kon wala ninyo kini tumana sama lang kamo sa mga *dili Judio nga dili tinuli*.²⁶ Ug mao usab sa mga dili tinuli: kon sila nagatuman sa Kasugoan, giila usab sila sa Dios nga mga tinuli.²⁷ Busa kamo nga mga Judio ipakadaotan sa mga dili Judio tungod kay ginalapas ninyo ang Kasugoan, bisan anaa kaninyo kining sinulat nga Kasugoan ug bisan tinuli kamo. Sila nagatuman sa Kasugoan bisag dili sila tinuli.²⁸ Hinuon kinsa ba gayod ang tinuod nga Judio ug tinuod nga tinuli? Dili ang tawo kansang mga ginikanan Judio ug kansang pagkatinuli lawasnon lang.²⁹ Ang tinuod nga Judio mao ang tawo nga nagbag-o sa iyang kinabuhi pinaagi sa tabang sa Espiritu *Santo* ug dili tungod kay natuli siya sumala sa Kasugoan. Ang tawo nga sama niana ginadayeg sa Dios bisan wala siya dayega sa mga tawo.

Chapter 3

¹ Kon mao kana, *tingali mangutana kamo kon* aduna bay pagkabintaha ang atong pagka-Judio o aduna bay pulos ang atong pagkatinuli. ² Sa pagkatinuod, daghan ang bintaha kanato. Una sa tanan, gitugyan kanato ang pulong sa Dios. ³ Bisan tinuod nga adunay mga Judio nga wala magtuman niini, dili gayod mahimo nga dili tumanon sa Dios ang gisaad niya kaniadto. ⁴ Bisan kon ang tanan nga mga tawo bakakon, ang Dios kasaligan gihapon sa iyang mga pulong. Sama sa ginaingon sa Kasulatan,

“Mapamatud-an nga matarong ang imong gipanulti,

Ug kanunayng mogawas nga husto ang imong paghukom.”

⁵ Unya, *tingali adunay moingon*, “Kon pinaagi sa among ginabuhay nga daotan makita ang kaayo sa Dios, dili matarong ang Dios kon silotan niya kami.” Kana nga mga pulong binuang. ⁶ Dili kana mahimo! Tungod kay kon dili matarong ang Dios, unsaon man niya paghukom sa mga tawo dinhi sa kalibotan?

⁷ *Tingalig may moingon pa gayod*, “Kon pinaagi sa among pagpamakak mogawas nga dili bakakon ang Dios ug pinaagi niini madayeg siya, nganong silotan pa man kami ingon nga makasasala?” ⁸ Kana nga pagpangatarungan nagapasabot nga maayo ang paghimo ug daotan aron madayag ang maayo. Sumala sa mga tawo nga gustong modaot kanamo, mao kini ang among ginatudlo. Kining mga tawhana angayan gayod nga silotan *sa Dios*.

Ang Tanang mga Tawo Makasasala

⁹ Tingali nagahunahuna kamo nga mas maayo kita kay sa mga dili Judio. Dili kana tinuod! Gipadayag ko na nga ang tanan, Judio man o dili, makasasala. ¹⁰ Kay mao gayod kini ang ginaingon sa Kasulatan:

“Wala gayoy bisan usa nga matarong;

¹¹ Wala gayoy bisan usa nga nakasabot mahitungod sa Dios, ug wala gayoy nagatinguha sa pag-ila kaniya.

¹² Ang tanan misimang sa tinuod nga dalan ug nahimong walay kapuslanan sa Dios.

Wala gayoy bisan usa nga nagabuhay ug maayo.

¹³ Ang ilang tutunlan sama sa abri nga lubnganan *nga baho*, kay pulos panglimbong ang nagagawas sa ilang mga baba.

Kon mosulti sila, ang ilang dila sama kalala sa bitin.

¹⁴ Ang nagagawas sa ilang mga baba pulos masakit nga mga pagtunglo.

¹⁵ Sa gamay lang nga hinungdan mopatay dayon sila.

¹⁶ Bisan asa sila moadto nagabilin silag kadaot ug kalisod.

¹⁷ Wala silay nasayran mahitungod sa maayo nga panag-uban.

¹⁸ Ug wala gayod silay kahadlok sa Dios.”

¹⁹ Karon, nasayran nato nga ang tanang giingon sa Kasugoan alang kanato nga mga Judio nga nagakinabuhi ilalom sa Kasugoan. Busa dili kita makaingon nga dili kita silotan. Ang tanan manubag sa Dios tungod sa ilang mga sala. ²⁰ Kay wala gayoy tawo nga mahimong matarong atubangan sa Dios pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan. Ang Kasugoan gihatag sa tawo aron ipakita nga siya makasasala.

Unsaon sa Dios Pagmatarong ang mga Tawo

²¹ Apan karon gipadayag na kon unsaon sa Dios pagmatarong ang tawo. Kini dili pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan. Ang Kasugoan gayod ug ang *sinulat sa* mga propeta nagapamatuod niini. ²² Gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo, kay ang Dios walay pinalabi. Busa si bisan kinsa nga motuo kang Jesu-Cristo pakamatarongon niya. ²³ Kay ang tanan nga mga tawo nagpakasala ug dili takos atubangan sa Dios. ²⁴ Apan tungod sa grasya sa Dios gipakamatarong kita pinaagi kang Cristo Jesus nga nagtubos kanato, ug kini gasa sa Dios kanato. ²⁵ Gipadala siya sa Dios dinhi sa kalibotan aron ihalad ang iyang kinabuhi aron mawala ang kasuko sa Dios kanato, ug pinaagi sa iyang dugo mapasaylo kita sa atong mga sala kon motuo kita kaniya. Gibuhat kini sa Dios sa pagpakita nga siya matarong. Kay kaniadto gipalabay lang niya ang atong mga sala tungod kay mainantuson siya. Angay na unta kita nga silotan. ²⁶ Apan karon gihalad na niya ang kinabuhi ni Cristo aron ipakita nga siya matarong. Tungod niining gibuhad sa Dios madayag nga matarong siya bisan sa pagpakamatarong niya kang bisan kinsa nga nagatuo kang Jesus.

²⁷ Busa wala gayoy bisan kinsa nga makapasigarbo. Kon gipakamatarong kita sa Dios tungod sa atong pagtuman sa Kasugoan, makapasigarbo kita. Apan ang tinuod, dili kita makapasigarbo tungod kay gipakamatarong kita sa Dios pinaagi sa atong pagtuo. ²⁸ Kay nagtuo kita nga gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa pagtuo ug dili pinaagi sa iyang pagtuman sa Kasugoan. ²⁹ Kon dili kini tinuod, Dios lang siya sa mga Judio ug dili Dios sa mga dili Judio. Apan Dios usab siya sa mga dili Judio, ³⁰ kay adunay usa lamang ka Dios. Ug pakamatarongon niya ang mga Judio kon sila motuo *kang Jesus*, ug ingon man ang mga dili Judio kon motuo usab sila *kang Jesus*. ³¹ Kini wala nagakahulogan nga gisalikway nato ang Kasugoan, ginatuman hinuon nato ang iyang katuyoan.

Chapter 4

Si Abraham Isip Panig-ingnan

¹ Ingon nga panig-ingnan sa pagpakamatarong sa Dios sa mga tawo, tan-awa ninyo si Abraham nga amahan nato *nga mga Judio*. ² Kon gipakamatarong siya *sa Dios* tungod sa iyang mga binuhatan, unta may ikapasigarbo siya. Apan ang tinuod, wala siyay ikapasigarbo sa Dios. ³ Nasayran nato kini tungod kay ang Kasulatan nagaingon, “Mituo si Abraham sa Dios ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong siya *sa Dios*.” ⁴ Ang tawo nga nagatrabaho suholan. Ang suhol dili maisip nga gasa tungod kay iya kining gihagoan. ⁵ Apan gipakamatarong kita sa Dios tungod sa atong pagtuo kaniya nga nagapakamatarong sa makasasala, ug dili tungod sa atong mga binuhatan. ⁶ Mao usab kini ang buot ipasabot ni David sa dihang miingon siya nga bulahan ang tawo nga gipakamatarong sa Dios dili tungod sa iyang mga binuhatan.

⁷ *Siya miingon,*

“Bulahan ang mga tawo kansang mga sala gipasaylo ug wala na hinumdomi sa Dios.

⁸ Bulahan ang tawo kansang mga sala dili na isipon sa Ginoo batok kaniya.”

⁹ Kining mga gisulti ni David dili lang alang sa mga Judio, kondili alang usab sa mga dili Judio. Nasayran nato kini tungod kay nahisgotan na namo ang giingon sa Kasulatan nga, “Nagtuo si Abraham sa Dios ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong siya *sa Dios*.” ¹⁰ Kanus-a ba kini nahitabo? Dili ba ang pagpakamatarong kaniya nahitabo man sa wala pa siya matuli? ¹¹ *Unya* gituli siya isip timailhan nga gipakamatarong na siya sa Dios tungod sa iyang pagtuo sa wala pa siya matuli. Mao nga si Abraham nahimong amahan^a sa tanan nga wala matuli apan nagatuo *sa Dios*; ug tungod sa ilang pagtuo gipakamatarong sila *sa Dios*. ¹² Si Abraham amahan usab sa mga tinuli, dili tungod sa ilang pagkatinuli,

^a 11 amahan: *buot ipasabot*, espirituhanon nga amahan.

kondili tungod sa ilang pagtuo nga sama sa pagtuo sa atong amahan nga si Abraham sa dihang wala pa siya matuli.

Ang Saad sa Dios Nadawat Pinaagi sa Pagtuo

¹³ Kaniadto, nagsaad ang Dios kang Abraham ug sa iyang mga kaliwat nga ang kalibotan mahimong ila. Gisaad kini dili tungod kay gituman ni Abraham ang Kasugoan, kondili tungod kay gipakamatarong siya pinaagi sa iyang pagtuo. ¹⁴ Kon ang mga nasakop sa Kasugoan^a mao lang ang makadawat sa gisaad sa Dios, nan, walay kapuslanan ang atong pagtuo sa Dios ug kawang lang ang iyang saad.^b ¹⁵ Ang Kasugoan mao ang hinungdan kon ngano nga adunay pagsilot gikan sa Dios. Kon walay Kasugoan, wala usay kalapasan.

¹⁶ Busa ang saad sa Dios gibasi sa pagtuo, aron mahimong gasa gikan sa Dios ug masiguro nga kini madawat sa tanan nga mga kaliwat ni Abraham—dili lamang sa mga *Judio nga* nasakop sa Kasugoan kondili sa mga *dili Judio nga* nagatuo usab sama kang Abraham. Kay si Abraham mao ang amahan sa tanan nga nagatuo, Judio man o dili. ¹⁷ Nagaingon ang Kasulatan, “Gihimo ko ikaw nga amahan sa daghang mga nasod.” Busa sa atubangan sa Dios, siya atong amahan. Ug ang Dios nga gituohan ni Abraham mao usab ang Dios nga nagahatag ug kinabuhi sa mga patay^c ug nagabuhat sa mga butang nga wala kaniadto. ¹⁸ Bisan wala na gayoy paglaom nga mahimong amahan, nagtuo gihapon si Abraham nga tumanon sa Dios ang iyang gisaad kaniya nga siya mahimong amahan. Busa tungod sa iyang pagtuo, nahimo siyang amahan sa daghan nga mga nasod, sumala gayod sa giingon sa Dios kaniya. ¹⁹ Sa dihang nagsaad ang Dios kang Abraham, mga 100 na ka tuig ang iyang edad, ug nasayod siya nga tigulang na siya ug imposible na nga makapaanak pa. Nasayod usab siya nga ang iyang asawa nga si Sara dili manganak tungod kay baog kini. Apan lig-on ang iyang pagtuo sa Dios. ²⁰ Wala gayod siya magduhaduha sa saad sa Dios, hinuon mituo siya niini. Busa gilig-on siya diha sa iyang pagtuo, ug gidayeg niya ang Dios ²¹ tungod kay misalig gayod siya nga makahimo ang Dios pagtuman sa iyang gisaad. ²² Busa tungod sa pagtuo ni Abraham gipakamatarong siya *sa Dios*, ²³ sumala sa nahisulat sa Kasulatan. Apan kining pulong, “Gipakamatarong siya,” gisulat dili lang alang kang Abraham, ²⁴ kondili alang usab kanato. Pakamatarongon usab kita kon nagatuo kita sa nagbanhaw sa atong Ginoong Jesus. ²⁵ Gipatay si Ginoong Jesus tungod sa atong mga sala, ug gibanhaw siya aron pakamatarongon kita.

Chapter 5

Ang Paghibalik sa Atong Maayo nga Relasyon Ngadto sa Dios

¹ Busa, tungod kay gipakamatarong na man kita pinaagi sa pagtuo *kang Jesu-Cristo*, maayo na ang atong relasyon sa Dios. Nahitabo kini tungod sa gibuhay sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ² Pinaagi kaniya ug tungod sa atong pagtuo nakadawat kita niini nga grasya, ug malipayon kita diha sa paglaom nga makaambit kita sa iyang pagkahalangdon. ³ Ug dili kay kana lang, nagakalipay usab kita taliwala sa atong mga pag-antos, kay nasayod kita nga pinaagi sa mga kalisod mahimo kitang mainantuson. ⁴ Ug kon mainantuson kita malipay ang Dios kanato, ug kon ang Dios malipay kanato may paglaom kita nga maayo ang atong kaugmaon. ⁵ Ug dili mahitabo nga dili nato madawat ang atong ginalaoman tungod kay pinaagi sa Espiritu Santo nga gipadala kanato, nasayran nato nga ginahigugma kita sa Dios.

⁶ Hunahunaa ra god ninyo ang paghigugma sa Dios kanato. Sa dihang wala kitay mahimo *aron makalikay sa silot*, nagpakamatay si Cristo alang *kanatong* mga makasasala sa panahon nga gitakda sa Dios. ⁷ Talagsaon nga mahitabo nga may magpakamatay alang sa tawo nga matarong. Tingalig adunay

^a 14 ang mga nasakop sa Kasugoan: *buot ipasabot, ang mga Judio nga nagatinguha nga magsunod sa Kasugoan ni Moises.*

^b 14 kawang lang ang iyang saad: *buot ipasabot nga mahimong walay kapuslanan ang saad sa Dios kay walay makatuman sa Kasugoan.*

^c 17 patay: *sama sa patay si Abraham ug si Sara kay tigulang na sila ug baog si Sara.*

magpakamatay alang sa maayo nga tawo,⁸ apan si Cristo nagpakamatay alang kanato bisan pa ug makasasala kita. Sa ingon niini nga paagi gipakita sa Dios ang iyang paghigugma kanato.⁹ Ug tungod kay gipakamatarong na kita karon *sa Dios* pinaagi sa dugo ni Cristo, makasiguro gayod kita nga tungod kang Cristo makalikay kita sa *umaabot nga silot sa Dios*.¹⁰ Kaniadto mga kaaway kita sa Dios, apan pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak nahibalik na ang atong maayo nga relasyon kaniya. Ug karon nga may maayo na kita nga relasyon sa Dios, labi pang luwason niya kita pinaagi sa kinabuhi ni Cristo.¹¹ Ug dili kay kana lang, malipayon usab kita karon sa atong relasyon sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Pinaagi kaniya nahibalik na ang atong maayong relasyon sa Dios.

Si Cristo ug si Adan

¹² Ang sala nakasulod sa kalibotan tungod sa paglapas ni Adan sa sugo sa Dios, ug ang iyang sala nagdalag kamatayon. Busa miabot ang kamatayon sa tanang mga tawo, tungod kay ang tanan nakasala man.¹³ Kay ania nang daan sa kalibotan ang sala sa wala pa ihatag sa Dios ang Kasugoan ngadto sa mga tawo. Apan kon walay Kasugoan, ang sala dili isipon batok sa tawo.¹⁴ Apan sukad sa panahon ni Adan hangtod sa panahon ni Moises, ang kamatayon naggahom na sa mga tawo bisan sa mga wala makasala pinaagi sa paglapas sa sugo sa Dios, sama sa gihimo ni Adan.

Si Adan mao ang hulagway sa usa ka tawo nga umaabot.¹⁵ Apan *kining duha dili managsama, tungod kay* ang gasa sa Dios dili ikatandi sa sala ni Adan. Tinuod nga ang sala ni Adan nagdalag kamatayon sa daghang mga tawo, apan labaw pa gayod niini ang grasya sa Dios nga mao ang gasa nga miabot sa daghang mga tawo pinaagi sa usa ka tawo nga si Jesu-Cristo.¹⁶ Ang gasa sa Dios dili ikatandi sa sala ni Adan. Ang sala ni Adan nagdalag silot, apan tungod sa gihimo ni Cristo, gipakamatarong gihapon kita sa Dios bisan ug daghan ang atong gibuhay nga mga sala.¹⁷ Kon tungod sa sala sa usa ka tawo *nga si Adan* ang tanan mamatay, nan, labaw pa gayod ang bunga sa gihimo sa usa ka tawo nga si Jesu-Cristo. Kay kadtong mga nagadawat sa dako nga grasya ug gasa sa Dios pinaagi kang Cristo gipakamatarong sa Dios, ug makaangkon silag kinabuhi.¹⁸ Busa tungod sa sala sa usa ka tawo ang tanan gihukman nga silotan. Ug sa sama nga paagi, tungod sa matarong nga gihimo sa usa ka tawo gipakamatarong sa Dios ang tanan,^a ug hatagan sila ug kinabuhi.¹⁹ Tungod sa usa ka tawo nga wala magtuman sa Dios daghan ang nahimong makasasala. Sa sama usab nga paagi, tungod sa pagtuman sa usa ka tawo daghan ang pakamatarongon *sa Dios*.²⁰ Gihatag sa Dios ang Kasugoan aron makita sa mga tawo nga daghan ang ilang kalapasan, ug kini midaghan pa gani tungod kay adunay Kasugoan. Apan bisan ug nagkadaghan ang sala, labaw pang midagaya ang grasya sa Dios.²¹ Busa ingon nga ang sala naggahom sa tanang tawo ug nagresulta sa kamatayon, ang grasya sa Dios nagagahom ug nagresulta sa kinabuhi nga walay katapusan. Kay tungod sa gihimo ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo gipakamatarong na kita sa Dios.

Chapter 6

Karon Bag-o na ang Atong Kinabuhi

¹ Karon unsay atong ikasulti? Magpadayon ba kita sa pagpakasala aron madugangan pa gayod ang grasya sa Dios kanato?² Dili gayod! Dili mahimo nga magpadayon pa kita sa pagpakasala kay ang sala wala nay gahom kanato.^b ³ Nasayod kamo nga sa pagbautismo kanato sa *paghiusa* kang Jesu-Cristo nagakahulogan kini nga kauban usab kita sa iyang kamatayon.⁴ Busa ang pagbautismo kanato nagapaila nga sa dihang namatay si Cristo, namatay usab kita ug gilubong uban kaniya, aron ingon nga si Cristo gibanhaw sa makagagahom nga Amahan, kita magakinabuhi usab sa bag-o nga kinabuhi.

⁵ Ug kon nahiusa kita kang Cristo sa iyang kamatayon, sigurado gayod nga makaangkon kitag bag-o nga kinabuhi sama sa nahitabo kaniya sa dihang siya gibanhaw.⁶ Nasayran nato nga ang atong daang

^a 18 ang tanan: *buot ipasabot*, ang tanan nga nagatuo o kaha nagadawat sa iyang grasya.

^b 2 ang sala wala nay gahom kanato: *o*, ang sala wala nay labot kanato; *sa literal*, namatay na kita sa sala.

pagkatawo nga makasasala gilansang na didto sa krus uban ni Cristo aron mamatay. Mao kana nga dili kita angay nga maulipon sa sala. ⁷ Kay kon ang tawo patay na, luwas na siya sa gahom sa sala. ⁸ Ug kon kita namatay uban kang Cristo, nagatuo kita nga mabuhi usab kita uban kaniya. ⁹ Kay nasayod kita nga tungod kay si Cristo nabanhaw, dili na mahimo nga mamatay siya pag-usab. Wala nay gahom ang kamatayon kaniya. ¹⁰ Namatay siyag kausa lang gayod alang sa mga sala *sa mga tawo*, ug dili na gayod kini mausab. Buhi siya karon ug ang iyang pagkinabuhi alang sa Dios. ¹¹ Busa tungod kay kamo anaa na kang Cristo, isipa ninyo nga ang inyong kaugalingon patay na sa sala,^a ug karon nagakinabuhi na kamo alang sa Dios.

¹² Ayaw na ninyo tugoti ang sala nga mogahom sa inyong lawas nga adunay kamatayon aron dili na kamo motuman sa iyang kailibgon. ¹³ Ayaw ninyo gamita ang bisan unsa nga bahin sa inyong lawas sa pagbuhat ug sala. Itugyan hinuon ninyo ang inyong tibuok nga lawas sa Dios aron gamiton niya sa maayo nga katuyoan. Buhata ninyo kini isip mga tawo nga tinubos gikan sa kamatayon ug gihatagan ug *bag-ong* kinabuhi. ¹⁴ Busa ang sala dili na angayng mogahom kaninyo, kay dili na man kamo ilalom sa Kasugoan, kondili ilalom na sa grasya *sa Dios*.

Ang mga Nagahimog Matarong

¹⁵ Unya, tungod kay kita dili na man ilalom sa Kasugoan kondili ilalom na sa grasya *sa Dios*, magpakasala pa ba kita? Dili gayod! ¹⁶ Dili ba mga ulipon man kita sa bisan unsa nga atong ginatuman? Busa kon nagahimo kitag sala, mga ulipon kita sa sala ug ang resulta niini kamatayon. Apan kon nagatuman kita sa Dios, mga ulipon kita sa Dios ug ang resulta niini mao nga pakamatarongon niya kita. ¹⁷ Kaniadto mga ulipon kamo sa sala. Apan salamat sa Dios kay karon kinasingkasing na ang inyong pagtuman sa mga kamatuoran nga gitudlo kaninyo. ¹⁸ Giluwas na kamo sa Dios gikan sa gahom sa sala, ug karon ginasunod na ninyo ang matarong nga pagkinabuhi. ¹⁹ Ginagamit ko isip panig-ingnan ang mahitungod sa pagkaulipon aron sayon ninyong masabtan ang akong buot ipasabot. Kaniadto gipaulipon ninyo ang inyong kaugalingon sa sala pinaagi sa paggamit ninyo sa inyong lawas sa paghimo sa mga malaw-ay ug mga daotan nga buhat. Busa nahimo kamo nga daotan. Apan karon, itugyan ninyo ang inyong kaugalingon ingon nga mga ulipon sa matarong nga pagkinabuhi, ug mahimo kamo nga diosnon.

²⁰ Sa dihang mga ulipon pa kamo sa sala, wala kamo magpakabana sa paghimo sa matarong. ²¹ Nan, unsa nga kaayohan ang inyong naani niadtong inyong pagkinabuhi kaniadto, nga gikaulaw na man ninyo karon? Ang gisangpotan niadtong mao ang kamatayon. ²² Apan karon giluwat na kamo gikan sa sala ug mga ulipon na kamo sa Dios. Ug ang inyong naani mao ang diosnon nga pagkinabuhi. Ang sangpotanan niini mao ang kinabuhi nga walay kataposan. ²³ Kay ang silot sa sala mao ang kamatayon, apan ang kinabuhi nga walay kataposan mao ang gasa sa Dios sa mga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

Chapter 7

Dili na Kita Ilalom sa Kasugoan

¹ Mga igsoon, nasayod kamo mahitungod sa Kasugoan. Busa nasiguro ko nga masabtan ninyo ang akong ipahayag kaninyo nga kon ang tawo patay na, ang Kasugoan wala nay gahom kaniya. ² Sama ba sa babaye nga adunay bana. Sumala sa Kasugoan, ang babaye nahigot ngadto sa iyang bana samtang buhi pa ang iyang bana. Apan kon ang iyang bana patay na, makalingkawas na siya sa Kasugoan nga nagahigot kaniya sa iyang bana. ³ Busa kon nakigpuyo siyag lain nga lalaki samtang buhi pa ang iyang bana, nakapanapaw siya. Apan kon ang iyang bana patay na ug mamana siya pag-usab, wala siya makalapas sa Kasugoan, ug wala usab siya makapanapaw.

⁴ Busa, mga igsoon, sama usab niana ang nahitabo kaninyo. *Wala nay labot kaninyo ang Kasugoan*, kay namatay na man kamo pinaagi sa kamatayon ni Cristo. Iya na kamo ni Cristo nga nabanhaw, aron nga

^a 11 patay na sa sala: *buot ipasabot*, ang sala wala nay labot o wala nay gahom kanato.

magkinabuhi kita nga mapuslanon sa pag-alagad sa Dios.⁵ Sa dihang anaa pa kita sa atong daan nga pagkinabuhi, ang daotan nga mga kaibog mao ang naggahom kanato, ug misamot pa gani tungod sa Kasugoan. Ug tungod kay gihimo nato kadto, ang atong silot mao ang kamatayon.⁶ Apan karon, tungod sa atong pagkahiusa sa kamatayon ni Cristo, luwas na kita gikan sa Kasugoan nga nag-ulipon kanato. Ang atong pag-alagad sa Dios karon sumala na sa bag-ong kinabuhi nga resulta sa atong pagsunod sa Espiritu *Santo* ug dili sa kanhing pagkinabuhi nga resulta sa atong pagsunod sa Kasugoan.

Ang Kasugoan ug ang Sala

⁷ Kon mao kana, basig may moingon nga daotan diay ang Kasugoan. Wala ako mag-ingon nga kini daotan. Kay kon wala ang Kasugoan dili unta ako masayod kon unsa ang sala. Pananglitan, kon wala mag-ingon ang Kasugoan, “Ayaw pagpangibog,”^a dili unta ako masayod nga daotan diay ang pagpangibog.⁸ Apan tungod sa sala nga anaa nang daan kanako, pagkasayod ko nga daotan diay ang pagpangibog, misamot pa gayod ang akong kaibog. Busa kon wala ang Kasugoan, dili unta kita masayod kon unsa ang sala.⁹ Kaniadto, nagkinabuhi ako nga walay Kasugoan. Apan sa pagkasayod ko sa Kasugoan, nakita ko nga ako diay makasasala, ug didto nasayran ko nga ako diay hinukman na sa kamatayon.¹⁰ Busa ang Kasugoan kansang katuyoan mao ang paghatag ug kinabuhi mao hinuon ang nagdala kanako sa kamatayon.¹¹ Kay ang Kasugoan mao ang gigamit sa sala nga anaa kanako aron mapahisalaag ako, ug ang resulta, nahukman ako sa kamatayon tungod kay dili ko kini masunod.

¹² Ang Kasugoan balaan, ug ang tanan nga mga sugo niini balaan, matarong, ug maayo.

¹³ Nagakahulogan ba nga ang maayo naghatod kanako sa kamatayon? Dili! Gihukman ako tungod sa akong sala. Ug pinaagi niini nakita nato nga daotan gayod ang sala, kay gigamit niya ang maayo aron masilotan ako sa kamatayon. Busa pinaagi sa Kasugoan nga maayo, nadayag kon unsa kadaotan ang sala.

Ang Maayo nga Buot Buhaton sa Tawo Dili Niya Mahimo

¹⁴ Nasayran nato nga ang Kasugoan naggikan sa Espiritu sa Dios. Apan ako tawhanon ug ulipon sa sala.¹⁵ Wala ako makasabot sa akong ginabuhat. Kay ang mga butang nga buot kong buhaton dili ko mabuhat, apan ang mga butang nga dili ko buot buhaton mao hinuon ang akong ginabuhat.¹⁶ Ug kon wala ako makagusto sa akong ginabuhat nga daotan, nagakahulogan kini nga uyon ako nga husto ang Kasugoan.¹⁷ Busa dili ako ang nagabuhat sa daotan kondili ang sala nga ania kanako.¹⁸ Kay nasayran ko nga dinhi kanako, sa akong tawhanon nga kinaiya, wala gayoy maayo, tungod kay bisag gusto ko nga magbuhat ug maayo dili ko mabuhat.¹⁹ Busa, ang maayo nga buot kong buhaton dili ko mabuhat, apan ang daotan nga dili ko buot buhaton mao hinuon ang akong ginabuhat.²⁰ Nan, kon ginabuhat ko ang dili ko buot nga buhaton, kini nagakahulogan nga dili ako ang nagabuhat niini kondili ang sala nga ania kanako.

²¹ Busa nakaamgo ako nga kon buot kong magbuhat ug maayo babagan ako sa akong daotang kinaiya.

²² Sa akong kinahiladman nalipay ako sa Kasugoan sa Dios,²³ apan dinhi sulod kanako adunay nagasugo nga magbuhat ako ug sukwahi sa akong nasayran nga matarong. Ginaulipon ako sa akong daotang kinaiya.

²⁴ Makalulooy gayod ako! Kinsa ba ang makaluwas kanako niining makasasala kong pagkatawo nga nagahatod kanako sa kamatayon?²⁵ Walay lain nga makaluwas kanako kondili ang Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Salamat sa Dios!

Mao kini ang akong kahimtang: ang akong hunahuna nagasunod sa Kasugoan sa Dios, apan ang akong lawas nagasunod sa daotan nga kinaiya nga makasasala.

^a 7 pagpangibog: sa *Griego*, ang pulong nga gigamit nagkahulogan nga gusto mo gayod nga angkonon.

Chapter 8

Ang Kinabuhi nga Gigamhan sa Espiritu Santo

¹ Karon, ang mga anaa kang Cristo Jesus dili na silotan sa Dios. ² Kay human kita mahiusa kang Cristo Jesus gigamhan na kita sa Espiritu Santo nga nagahatag ug kinabuhi. Busa luwas na kita gikan sa sala ug kamatayon nga nagagahom kanato. ³ Ang Kasugoan dili makakuha sa gahom sa sala diha sa atong kinabuhi, tungod sa kahuyang sa atong tawhanong kinaiya. Ang Dios mao ang nagkuha sa gahom sa sala diha sa kinabuhi sa tawo. Gipadala niya dinhi sa kalibotan ang iyang Anak nga ang lawas sama sa atong lawas nga makasasala aron mahimong halad alang sa atong mga sala. Ug diha sa iyang pagkatawhanon, gilaglag sa Dios ang gahom sa sala. ⁴ Gibuhat niya kini aron nga ang gipatuman sa Kasugoan matuman dinhi kanato nga wala na magkinabuhi sumala sa atong tawhanon nga kinaiya kondili sumala sa Espiritu Santo. ⁵ Ang mga tawo nga nagakinabuhi sumala sa ilang tawhanon nga kinaiya walay lain nga ginahunahuna kondili ang kagustohan sa ilang tawhanon nga kinaiya, apan ang mga tawo nga nagakinabuhi sumala sa pagtultol sa Espiritu Santo walay lain nga ginahunahuna kondili ang nahimut-an sa Espiritu Santo. ⁶ Kon ang panghunahuna sa tawo ginagamhan sa iyang tawhanon nga kinaiya, mosangpot kini sa kamatayon. Apan kon ang nahimut-an sa Espiritu Santo mao ang iyang kanunay nga ginahunahuna, makaangkon siyag kinabuhi ug kalinaw. ⁷ Kaaway sa Dios ang tawo kansang panghunahuna ginagamhan sa iyang tawhanon nga kinaiya, kay wala siya magtuman sa Kasugoan sa Dios, ug ang tinuod dili siya makatuman niini. ⁸ Ang mga tawo nga nagasunod sa ilang tawhanon nga kinaiya dili gayod makapalipay sa Dios. ⁹ Apan kamo dili na ilalom sa gahom sa inyong tawhanon nga kinaiya. Kay kon ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha kaninyo, ginagamhan na kamo sa Espiritu. Ang tawo nga wala diha kaniya ang Espiritu ni Cristo dili iya ni Cristo. ¹⁰ Apan tungod kay si Cristo anaa kaninyo, bisan mamatay ang inyong lawas tungod sa sala, mabuhi gihapon ang inyong espiritu tungod kay gipakamatarong kamo sa Dios. ¹¹ Unya, tungod kay ang Espiritu sa Dios nga nagbanhaw kang Jesus anaa kaninyo, siya nga nagbanhaw kang Cristo mao usab ang maghatag ug kinabuhi sa inyong mga may kamatayon nga lawas. Buhaton niya kini pinaagi sa Espiritu nga nagapuyo diha kaninyo.

¹² Busa mga igsoon, kinahanglan sundon nato ang Dios ug isalikway nato ang atong tawhanon nga kinaiya. ¹³ Kay kon magkinabuhi kamo sumala sa inyong tawhanon nga kinaiya, mamatay kamo. Apan kon pinaagi sa Espiritu Santo isalikway ninyo ang daotang binuhatan, mabuhi gayod kamo.

Ang mga Anak sa Dios

¹⁴ Ang mga ginatultolan sa Espiritu sa Dios mao ang tinuod nga mga anak sa Dios. ¹⁵ Kay ang Espiritu nga inyong nadawat wala maghimo kaninyo nga mahadlokon sama sa inyong gibati kaniadto sa dihang mga ulipon pa kamo, hinuon naghimo kini kaninyo nga mga anak sa Dios. Karon, pinaagi sa Espiritu Santo makatawag na kita sa Dios nga, “Amahan.”^a ¹⁶ Ang Espiritu Santo uban sa atong espiritu mao ang nagapamatuod nga kita mga anak sa Dios. ¹⁷ Ug tungod kay kita mga anak *na sa Dios*, mga manununod kita sa mga butang nga gitagana sa Dios alang kanato. Mga manununod kita kauban ni Cristo. Kay kon nagaantos kita karon sama sa pag-antos ni Cristo kaniadto, moabot ang adlaw nga pasidunggan usab kita uban kaniya.

Ang Atong Maayo Kaayo nga Kahintang sa Umaabot

¹⁸ Alang kanako, ang mga pag-antos karon dili ikatandi sa maayo kaayo nga kahintang nga maangkon nato unya sa umaabot. ¹⁹ Kay ang tanang binuhat sa Dios naghinam-hinam gayod nga nagapaabot sa higayon nga ipadayag na sa Dios ang iyang mga anak. ²⁰ Kay ang tanan nga binuhat sa Dios wala makakab-ot sa iyang katuyoan alang kanila. Nahitabo kini dili tungod sa ilang kaugalingong kabubut-on kondili tungod kay mao kini ang pagbuot sa Dios. Apan may paglaom pa, ²¹ kay moabot ang adlaw nga ang

^a 15 Amahan: Sa literal makita ang Hebreo nga pulong ‘abba’ ug ang Griego nga pulong ‘pater’, nga pareho nga nagakahulogan nga ‘papa’ o kaha ‘amahan’.

mga binuhat sa Dios maluwas gikan sa pagkamadunoton ug mahimutang sa nindot kaayo nga kagawasan sa mga anak sa Dios. ²² Nasayran nato nga hangtod karon ang tanan nga binuhat sa Dios nagaagulo sa kasakit sama sa babaye nga manganakay. ²³ Bisan kita nga nakadawat sa Espiritu *Santo* nga mao ang una nga gasa sa Dios nagaagulo usab sa kasakit samtang nagapaabot kita sa adlaw nga ang atong mga lawas bag-ohon sa Dios ug mahingpit ang atong katungod isip iyang mga anak. ²⁴ Naluwas na kita ug nagapaabot na lang nga mahingpit kini nga kaluwasan. Ang paglaom dili na matawag nga paglaom kon anaa na ang ginalaoman. Kay kinsa ba ang magalaom sa anaa na? ²⁵ Apan kon nagalaom kita sa mga butang nga wala pa kanato, nagahulat kita nga mapailubon.

²⁶ Ug tungod kay maluya kita, ang Espiritu *Santo* nagatabang kanato. Dili kita kahibalo kon unsa gayod ang angay nato nga iampo; mao nga ang Espiritu *Santo* nagahangyo sa Dios alang kanato uban sa mga pag-agulo nga dili malitok. ²⁷ Ug tungod kay nasayod ang Dios kon unsa ang sulod sa kasingkasing sa tawo, nasayod usab siya sa hunahuna sa Espiritu *Santo*. Kay ang Espiritu *Santo* nagahangyo sa Dios alang sa iyang mga anak, sumala sa kabubut-on sa Dios.

²⁸ Nasayod kita nga ang tanang panghitabo ginabuhat sa Dios alang sa kaayohan sa mga nagahigugma kaniya nga iyang mga pinili sumala sa iyang katuyoan. ²⁹ Kay sukad pa kaniadto, nasayran na sa Dios kon kinsa ang iyang mahimong mga anak. Ug giplano na niyang daan nga mahisama sila sa iyang Anak *nga si Jesus*, aron siya ang mahimong kamagulangan sa daghan nga mga managsoon. ³⁰ Busa ang mga tawo nga gipili na niyang daan iyang gitawag *nga mahimong iyang mga anak*; ug ang mga tawo nga iyang gitawag, iya usab nga gipakamatarong; ug ang iyang gipakamatarong, iya usab nga gipasidunggan.

Ang Gugma sa Dios

³¹ Karon, kon hunahunaon ta kini nga mga butang, makaingon kita nga ang Dios dapig gayod kanato, ug walay makabatok kanato. ³² Wala niya ihikaw ang iyang Anak, hinuon gihalad niya kini alang kanatong tanan. Kon gihatag niya ang iyang Anak, ihatag usab niya kanato ang tanang butang. ³³ Walay makaingon nga kitang mga pinili sa Dios mga makasasala, kay ang Dios na gayod ang nagaingon nga kita gipakamatarong na. ³⁴ Wala nay makaingon nga silotan kita, kay si Cristo Jesus mismo gisilotan ug namatay alang kanato, ug dili kay kana lang, gibanhaw usab siya ug karon atua sa tuong kamot sa Dios ug nagahangyo sa Dios alang kanato. ³⁵ Walay makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios. Bisag makasinati pa kita ug mga pag-antos, kalisod, paglutos, kagutom, kakabos, katalagman, ug bisan pag kamatayon, masiguro nato nga gihigugma gihapon kita ni Cristo. ³⁶ Ang Kasulatan nagaingon,

“Tungod sa among pagtuo kanimo, anaa kami kanunay sa kakuyaw sa kamatayon. Sama kami sa mga karnero nga ihawonon.”

³⁷ Apan bisag mao kini ang atong kahimtang, masagubang nato kini pinaagi sa tabang ni Cristo nga nagahigugma kanato. ^{38,39} Kay nasiguro ko gayod nga walay makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios nga gipakita niya pinaagi kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. Bisan pa ang kinabuhi dinhi o ang kamatayon, ang mga anghel o mga demonyo, ang mga panghitabo karon o ang mahitabo sa umaabot, ang mga may gahom, ang mga anaa sa ibabaw o sa ilalom sa kalibotan, o bisag unsa pa nga mga binuhat sa Dios dili makapahimulag kanato gikan sa iyang gugma.

Chapter 9

Ang Dios ug ang mga Taga-Israel

¹ Karon may isugilon pa ako kaninyo, ug tinuod kini kay anaa ako kang Cristo ug dili ako mamakak. Ang akong konsensya nga ginagamhan sa Espiritu Santo nagapamatuod usab nga tinuod ang akong isugilon, ² nga hilabihan gayod ang kasubo ug kasakit sa akong kasingkasing ³ tungod sa akong mga katagilungsod ug kadugo. Kon mahimo pa lang unta palabihon ko nga ako ang tunglohon sa Dios ug

ipahimulag kang Cristo aron lang nga maluwas sila sa silot. ⁴ Daghan silag mga kaayohan nga nadawat isip mga Israelinhon. Giisip sila sa Dios nga iyang mga anak; gipakitaan sila sa Dios sa iyang masulaw nga presensya; naghimo ang Dios ug mga kasabotan ngadto kanila; gihatag kanila ang Kasugoan; gitudloan sila sa husto nga pagsimba kaniya; daghan ang iyang mga saad kanila; ⁵ kaliwat sila sa mga pinili sa Dios niadtong unang panahon; ug sa ilang kaliwat naggikan si Cristo sa iyang pagkatawhanon, ang Dios nga makagagahom sa tanan ug dalayegon sa walay kataposan! Amen.

⁶ Apan bisan dili tanan kanila ang nagpulos niining mga pribilihiyo, wala kini magkahulogan nga wala tumana sa Dios ang iyang saad, kay dili tanan nga kaliwat ni Israel^a pinili sa Dios. ⁷ Dili tanan nga mga kaliwat ni Abraham maisip nga iya gayod nga mga kaliwat. Kay nag-ingon ang Dios kang Abraham nga ang mga anak lang ni Isaac ang ilhon nga iyang mga kaliwat. ⁸ Kini nagakahulogan nga dili tanan nga mga kaliwat ni Abraham maisip nga mga anak sa Dios, kondili ang gipanganak lang sumala sa gisaad kang Abraham. ⁹ Kay mao kini ang saad sa Dios kang Abraham: “Mobalik ako dinhi sa sunod nga tuig ug si Sara manganak ug lalaki.”

¹⁰ Ug pinaagi sa duha ka anak sa atong katigulangan nga si Isaac ug ni Rebeca gipakita usab sa Dios nga dili tanang kaliwat ni Abraham maisip nga iya gayod nga mga kaliwat. ^{11,12} Sa wala pa ipanganak ni Rebeca ang kaluha miingon ang Dios kaniya, “Ang magulang mag-alagad sa iyang manghod.” Gisulti niya kini sa dihang wala pa makahimo ang kaluha ug maayo o daotan, kay gusto niyang itudlo nga kon magpili siya ug tawo, dili tungod sa *ilang maayo nga* mga binuhatan kondili sumala sa iyang kabubut-on. ¹³ Ang Kasulatan nagaingon,

“Gihigugma ko si Jacob,

Apan wala ko higugmaa si Esau.”

¹⁴ Karon, unsa man ang atong ikasulti? Makaingon ba kita nga dili matarong ang Dios? Dili kana tinuod! ¹⁵ Kay nag-ingon ang Dios kang Moises, “Kaloy-an ko kadtong gusto ko nga kaloy-an”. ¹⁶ Busa ang pagpanalangin sa Dios dili tungod sa gusto o binuhatan sa tawo, kondili tungod lang gayod sa kaluoy sa Dios. ¹⁷ Kay diha sa Kasulatan nag-ingon ang Dios ngadto sa Faraon,^b “Gibuhat ko ikaw nga hari, aron pinaagi sa akong himuon batok kanimo, ikapakita ko ang akong gahom, ug ang akong ngalan maila sa tanang tawo sa tibuok nga kalibotan.” ¹⁸ Busa ginakaloy-an sa Dios ang buot niyang kaloy-an, ug ginapagahi niya ang ulo sa mga tawo nga buot niya nga pagahion.

Ang Kasuko ug Kaluoy sa Dios

¹⁹ Karon, basin kon adunay moingon kanako, “Kon mao kana, ngano bang pakasad-on man sa Dios ang tawo? Ug kinsa ba ang makabatok sa kabubut-on sa Dios?” ²⁰ Apan kinsa ka ba nga molalis sa Dios? Kita mga binuhat lang sa Dios, busa dili kita makareklamo kaniya kon nganong gihimo niya kita nga sama niini. ²¹ Sama ba sa tigbuhat ug kulon. Magbuot siya kon unsa ang iyang buhaton sa lapok nga iyang ginakuptan. Kon buot niya, mahimo niya ang duha ka klase sa kolon pinaagi niadtong lapok: ang usa alang sa espesyal nga mga okasyon ug ang usa alang sa pang-ordinaryo.

²² Ingon niana ang gibuhat sa Dios. Buot niyang ipakita ang iyang gahom ug ang iyang kasuko sa mga tawo nga angayan nang silotan. Apan magbuot siya kon magpailob una siya niining mga tawhana nga iya unyang laglagon. ²³ Ginabuhat niya kini aron nga ang iyang hilabihang kaayo ikapakita niya sa mga tawo nga iyang ginakaloy-an, nga giandam na niyang daan aron pasidunggan. ²⁴ Ug kita mao ang iyang mga tinawag, dili lang gikan sa mga Judio kondili gikan usab sa mga dili Judio. ²⁵ Mao kini ang giingon sa Dios sa libro ni Oseas,

“ ‘Ang dili akong katawhan,

^a 6 Israel: *laing ngalan ni Jacob.*

^b 17 Faraon: *Ang buot ipasabot sa pulong nga Faraon, hari sa Ehipto.*

tawgon ko nga akong katawhan.’

Ug sila nga wala ko higugmaa kaniadto,

higugmaon ko na.

²⁶Ug ang mga tawo nga kanhi giingnan ko, ‘Kamo dili akong katawhan,’

tawgon nga mga anak sa buhi nga Dios.’”

²⁷Mao usab kini ang giingon ni Isaias mahitungod sa mga Israelinhon: “Bisan sama sa balas sa baybayon ang kadaghanon sa kaliwat ni Israel, gamay ra kanila ang maluwas. ²⁸Kay sa labing madali silotan sa Dios ang *mga tawo sa kalibotan* ug kini mahitabo gayod.” ²⁹Nag-ingon usab si Isaias,

“Kon kita nga mga Israelinhon wala kaloy-i sa Dios nga Makagagahom,

wala gayoy mahibilin kanato,

kondili nangawala na unta kita sama sa mga tawo sa Sodoma ug Gomora.”

Ang Israel ug ang Maayong Balita

³⁰Ang buot kong ipasabot mao kini: ang mga dili Judio nga wala magtinguha nga pakamatarongon mao ang gipakamatarong *sa Dios* tungod kay nagtuo sila. ³¹Apan ang mga Judio nga nagtinguha sa pagtuman sa Kasugoan aron pakamatarongon sila sa Dios wala makaangkon niini. ³²Ngano man? Kay imbis nga motuo ang mga Judio *kang Jesu-Cristo*, nagsalig hinuon sila sa ilang *maayong* mga binuhatan. Napandol sila sa “bato nga kapandolan.” ³³Sama sa giingon sa *Dios sa Kasulatan*,

“Nagbutang ako sa Sion ug bato nga kapandolan sa mga tawo.

Kadtong bato makapadam-ag kanila.

Apan ang mga tawo nga motuo niadto nga bato dili gayod maulawan.”

Chapter 10

¹Mga igsoon, dako gayod ang akong handom nga ang akong mga isigka-Judio maluwas, ug kini ginaampo ko sa Dios. ²Makapamatuod ako nga kugihan sila sa pag-alagad sa Dios, apan dili sumala sa kamatuoran. ³Kay wala sila masayod sa pamaagi sa Dios sa pagmatarong sa tawo. Nagtinguha hinuon sila sa ilang kaugalingong pamaagi ug wala nila sunda ang pamaagi sa Dios. ⁴Wala sila makasabot nga ang Kasugoan natapos diha kang Cristo. Kay pinaagi sa gibuhat ni Cristo, ang matag usa nga nagatuo kaniya mao lang ang gipakamatarong.

Ang Kaluwasan Alang sa Tanan

⁵Mao kini ang gisulat ni Moises mahitungod sa pagpakamatarong pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan: “Ang tawo nga nagatuman sa Kasugoan magakinabuhi sumala sa Kasugoan.” ⁶Apan mao kini ang ginaingon sa Kasulatan mahitungod sa pagpakamatarong pinaagi sa pagtuo, “Ayaw pag-ingon sa imong kaugalingon, ‘Kinsa ba ang moadto sa langit?’ ” (ang buot ipasabot, sa pagpakanaog kang Cristo nganhi). ⁷“Ayaw usab pag-ingon, ‘Kinsa ang mokanaog sa kinailaloman sa yuta?’ ” (ang buot ipasabot, sa pagkuha kang Cristo gikan sa mga patay). ⁸Hinuon ang Kasulatan nagaingon,

“Ang pulong sa Dios haduol kanimo, anaa sa imong ngabil ug sa imong kasingkasing.”

Ug kining pulong *sa Dios mao ang* mahitungod sa pagtuo nga among ginawali: ⁹kon isugilon mo nga si Jesus mao ang Ginoo ug nagatuo ka sa kinasingsing nga gibanhaw siya sa Dios gikan sa kamatayon, maluwas ka. ¹⁰Kay ang tawo pakamatarongon sa Dios kon motuo siya sa kinasingsing. Ug kon

mosugilon siya sa iyang pagtuo, maluwas siya.¹¹ Kay nag-ingon ang Kasulatan, “Ang nagatuo kaniya dili gayod maulawan.”¹² Ug kini nga saad alang sa tanan, Judio man o dili Judio, tungod kay ang Ginoo, Ginoo sa tanan, ug nagahatag siyag panalangin nga madagayaon sa tanan nga nagadangop kaniya.¹³ Kay *nagaingon ang Kasulatan*, “Si bisan kinsa nga modangop sa Ginoo maluwas.”

¹⁴ Apan unsaon nila pagdangop kaniya kon wala sila motuo? Ug unsaon man nila pagtuo kaniya kon wala sila makadungog mahitungod kaniya? Ug unsaon man nila pagkadungog kon walay mosugilon kanila? ¹⁵ Ug unsaon man *paglakaw ug* pagsugilon sa mga tigbalita kon wala sila ipadala? Sumala sa Kasulatan, “Pagkatahom gayod kon moabot ang mga nagasangyaw sa Maayong Balita.”¹⁶ Apan dili ang tanan nagdawat sa Maayong Balita. Sama sa giingon ni Isaias, “Ginoo, kinsa ba ang mituo sa among giwali?”¹⁷ Karon makaingon kita nga ang tawo motuo lang kang Cristo kon makadungog siya sa mensahe mahitungod kaniya. Ug kining mensahe madungog lang kon may magtudlo niini.¹⁸ Karon, nakadungog ba ang mga Israelinhon niini nga mensahe? Dili mahimo nga wala sila makadungog. Kay *nagaingon ang Kasulatan*, “Nadungog ang ilang tingog sa bisan asang dapit. Ug ang ilang mga pulong milanog sa tibuok nga kalibotan.”¹⁹ Unsa man, wala ba sila makasabot? *Dili mahimo nga wala sila makasabot. Kay* sumala sa *sinulat* ni Moises *nag-ingon ang Dios kanila*, “Pasinahon ko kamo sa mga tawo nga dili Israelinhon. Pasuk-on ko kamo *tungod kay ipakita ko ang akong kaluoy* sa mga tawo nga wala makaila kanako.”²⁰ *Misulti usab ang Dios kanila pinaagi kang Isaias* (ug walay kahadlok nga misulti niini si Isaias sa mga tawo),

“Nakaplagaan ako sa mga tawo nga wala mangita kanako,

Ug bisan wala sila mangutana mahitungod kanako, nagpaila ako kanila kon kinsa ako.”

²¹ Apan mahitungod sa mga Israelinhon miingon siya, “Nagpadayon ako sa pagpaabot kanila nga mga gahig ulo ug mga masupilon nga mobalik sila kanako.”

Chapter 11

Ang Kaluoy sa Dios sa mga Judio

¹ Unsa man, gisalikway ba sa Dios ang iyang *pinili nga* katawhan? Wala gayod. Kay ako mismo usa ka Israelinhon, kaliwat ni Abraham, ug sakop sa tribo ni Benjamin.² Wala magsalikway ang Dios sa mga tawo nga iyang gipili sukad pa kaniadto. Nahinumdoman ba ninyo ang ginaingon sa Kasulatan mahitungod kang Elias? Dili ba nagreklamo siya sa Dios mahitungod sa *ginabuhat sa Israel? Miingon siya*,³ “Ginoo, gipamatay nila ang imong mga propeta, ug gipangguba nila ang imong mga halaran. Ako na lang ang nahibilin nga nagasimba kanimo ug nagatinguha pa sila sa pagpatay kanako.”⁴ Apan unsa ba ang tubag sa Ginoo kaniya? “May nahibilin pa ako nga 7,000 ka mga Israelinhon nga wala magsimba sa *dios-dios nga si Baal*.”⁵ Mao usab kini karon sa atong panahon. May nahibilin pa nga mga Israelinhon nga nagatuo sa Dios, kay gipili niya sila tungod sa iyang grasya.⁶ Ang pagpili kanila dili tungod sa ilang binuhatan kondili sumala sa grasya sa Dios; kay kon pinaagi sa binuhatan sa tawo, dili na kini matawag nga grasya.

⁷ Karon, makaingon kita nga ang mga Israelinhon wala makaangkon sa ilang ginatinguha *nga mahimong matarong*. Ang pinili lang sa Dios mao ang nakaangkon niini, apan ang uban gipagahi *ang ilang mga ulo*.⁸ Mao kini ang giingon sa Kasulatan *mahitungod kanila*, “Morag gipakatulog sila sa Dios, ug hangtod karon wala sila masayod sa husto ug wala makasabot sa kamatuoran.”⁹ Si David nag-ingon usab mahitungod kanila, “Hinaut nga ang ilang mga halad^a mahimong lit-ag ug kapangdolan nga makapalaglag kanila.¹⁰ Hinaut nga mabutaan sila. Ug hinaut nga *dili kuhaon ang mabug-at nila nga ginapas-an aron* mangabuktot sila hangtod sa hangtod.”

^a 9 ilang mga halad: *o kaha* ilang ginaselebrar nga mga kasaulogan: *literally*, lamisa.

¹¹ *Ang mga Judio napandol kay wala sila magtuo kang Cristo.* Nan, unsa man karon? Nagakahulogan ba nga ang ilang pagkahulog hangtod na sa dayon? Dili! Apan tungod sa ilang paglapas nahatagag kahigayonan ang mga dili Judio nga maluwas. Ug tungod niini masina ang mga Judio. ¹² Karon, kon ang paglapas ug ang kakulangon sa mga Judio nagdala sa daghan nga kaayohan ngadto sa mga tawo sa tibuok nga kalibotan, labaw pa gayod kon makompleto na ang gidaghanon sa mga Judio *nga motuo kaniya.*

Ang Kaluwasan sa mga Dili Judio

¹³ Karon, nagasulti ako kaninyo nga mga dili Judio. Gibuhat ako sa Dios nga apostol alang kaninyo *aron ibalita ko kaninyo ang mahitungod kang Cristo.* Ug giisip ko nga mahinungdanon kining buluhaton nga gihatag kanako, ¹⁴ kay basin pa kon pinaagi niini masina kaninyo ang akong mga isigka-Judio aron ang uban kanila *motuo usab ug maluwas.* ¹⁵ Kay kon ang pagsalikway sa Dios sa mga Judio nahimong hinungdan nga ang uban nga mga tawo sa kalibotan nakaduol sa Dios, nan unsa pa kaha ang mahimong resulta kon ang mga Judio dawaton pag-usab sa Dios. Mahisama sila sa mga patay nga nabanhaw.

¹⁶ *Ang panig-ingnan sa mga Judio sama niini:* kon ang tipik sa pan nahalad ngadto sa Dios, ang tibuok nga pan iya usab sa Dios. Ug kon ang gamot sa kahoy iya sa Dios, ang mga sanga sa kahoy iya usab.^a

¹⁷ Ang mga Judio sama sa mga sanga sa kahoyng olibo nga gipangputol. Ug kamo nga mga dili Judio sama sa mga sanga sa ihalas nga olibo nga gipangsumpay sa pinutlan nga mga sanga. Busa nakaambit kamo sa mga kaayohan nga gihatag sa Dios sa mga Judio. ¹⁸ Apan ayaw kamo paghunahuna nga mas maayo pa kamo kay sa mga sanga nga gipangputol. Hinumdomi ninyo nga kamo mga sanga lang. Dili kamo ang nagabuhi sa gamot, kondili ang gamot mao ang nagabuhi kaninyo.

¹⁹ Basin kon ang uban kaninyo moingon, “Nganong gipangputol sila ug kami ang gipangsumpay kon dili pa kami mas maayo kay kanila?” ²⁰ Gipangputol sila tungod kay wala sila motuo *kang Cristo* ug kamo ang gipangsumpay tungod kay mituo kamo. Busa ayaw kamo pagpasigarbo, pagbantay hinuon kamo.

²¹ Tungod kay kon gipangputol man gani sa Dios ang tinuod nga mga sanga *nga mao ang mga Judio*, mas masayon ang pagpamutol kaninyo, *kay sinumpay man lang kamo nga mga sanga.* ²² Dinhi makita ang kaayo sa Dios ug ang iyang pagkaestrikto. Estrikto siya sa mga tawo nga dili motuo kaniya, apan maayo siya kaninyo, kon magpabilin kamo diha sa iyang grasya. Apan kon dili, pamutlon usab niya kamo. ²³ Sa laing bahin, kon dili na magmagahi ang mga Judio ug motuo na usab sila, isumpay niya sila balik sa punoan, kay mahimo kana sa Dios. ²⁴ Kay kamo *nga mga dili Judio* sama sa mga sanga sa ihalas nga olibo nga gipamutol ug gipangsumpay sa dili ihalas nga olibo *nga mao ang mga Judio*, bisan pa kon kini sukwahi sa naandan nga paagi. Apan labing sayon alang sa Dios nga ibalik pagsumpay ang tinuod nga mga sanga ngadto sa ilang gigikanan nga punoan.

Ang Kaluoy sa Dios Alang sa Tanan

²⁵ Mga igsoon *ko kang Cristo*, gusto ko nga masayran ninyo ang kamatuoran nga wala pa masayri sa mga tawo, aron dili kamo magpasigarbo nga morag si kinsa gayod kamo. Ang pagpagahi sa mga Judio *lumalabay lang ug* hangtod lang kini sa higayon nga makompleto na ang gidaghanon sa mga dili Judio nga motuo kaniya. ²⁶ Pagkahuman niini maluwas ang mga Israelinhon, sama sa ginaingon sa Kasulatan,

“Magagikan sa Sion ang Manluluwas,

Kuhaon niya ang tanan nga kadaotan sa mga kaliwat ni Jacob.

²⁷ Ug mao kini ang akong kasabotan ngadto kanila,

pasayloon ko ang ilang mga sala.”

^a 16 *Ang buot ipasabot ni Pablo sa bersikulo 16, kon si Abraham nahimong iya sa Dios, ang iyang mga kaliwat nahimong iya usab sa Dios.*

²⁸ Tungod kay gisalikway sa mga Judio ang Maayong Balita, nahimo silang kaaway sa Dios aron kamo nga mga dili Judio mahatagan ug kahigayonan nga maluwas. Apan tungod kay mga pinili sila sa Dios, ginahigugma gihapon niya sila. Kay gisaad niya kini kaniadto sa ilang mga katigulangan nga panggaon niya ang ilang mga kaliwat. ²⁹ Ug dili gayod mausab ang hunahuna sa Dios mahitungod sa mga tawo nga iyang gipili ug gipanalanginan. ³⁰ Kaniadto, kamo nga mga dili Judio wala magtuman sa Dios. Apan karon tungod kay ang mga Judio wala magtuman kaniya, gikaloy-an kamo sa Dios. ³¹ Ug mao usab ang mahitabo kanila, nga bisan wala sila magtuman sa Dios karon, kaloy-an gihapon niya sila tungod kay gikaloy-an niya kamo. ³² Kay gitugot sa Dios nga ang tanang tawo mahimong ulipon sa ilang mga sala aron ikapakita niya sa tanan ang iyang kaluoy.

Pagpasalamat sa mga Kaayo sa Dios

³³ Katingalahan gayod ang kaayo sa Dios! Dili nato matugkad ang iyang kaalam ug ang iyang kahibalo! Kinsa ba ang makatugkad sa iyang hunahuna ug sa iyang mga pamaagi? ³⁴ *Ginaingon sa Kasulatan,*

“Walay nasayod sa hunahuna sa Ginoo,

Ug walay makatudlo kaniya kon unsa ang iyang angayng buhaton.

³⁵ Wala kitay gikahatag kaniya

nga angay niyang balosan.”

³⁶ Kay ang tanan nga butang nagagikan sa Dios, ug gibuhat kini pinaagi kaniya ug alang kaniya. Dayegon siya sa walay kataposan! Amen.

Chapter 12

Ang Pagkinabuhi Isip Kristohanon

¹ Busa mga igsoon, tungod sa kaluoy sa Dios *kanato*, nagahangyo ako kaninyo nga ihalad ninyo ang inyong kaugalingon isip buhi nga halad alang sa Dios. Itugyan ninyo ang inyong kaugalingon sa pag-alagad kaniya sumala sa iyang nahimut-an. Mao kini ang husto nga pagsimba sa Dios. ² Ayaw kamo pagsunod sa mga gawi sa mga tawo niining kalibotan. Tugoti ninyo ang Dios nga mobag-o sa inyong hunahuna, aron masayran ninyo ang kabubut-on sa Dios—kon unsa ang maayo, hingpit, ug ang makapahimuot kaniya.

³ Ingon nga apostol, nga mao ang grasya nga gihatag sa Dios kanako, sultihan ko kamong tanan nga dili kamo angay maghunahuna ug labaw kay sa tinuod ninyong kahimtang, kondili hunahunaon ninyo pag-ayo kon unsa ang inyong mga katakos sumala sa pagtuo nga gihatag sa Dios kaninyo. ⁴ Kay maingon nga ang atong lawas adunay daghan nga bahin, ug ang matag bahin adunay tagsa-tagsa ka buluhaton, ⁵ mao usab kitang mga tumutuo. Bisin tuod daghan kita, usa lang kita ka lawas sa atong paghiusa kang Cristo, ug kabahin kita sa usag usa. ⁶ Ug tungod kay ang matag usa kanato adunay iyang gasa nga nadawat sumala sa grasya sa Dios, gamiton nato kining iyang gihatag. Kon adunay gihatagan ug gasa sa pagsugilon sa pulong sa Dios, gamiton niya kana sumala sa iyang pagtuo. ⁷ Ug kon adunay gihatagan ug gasa sa pagsilbe *sa iyang isigkatawo*, angay siyang magsilbe; kon sa pagtudlo, angay siyang magtudlo; ⁸ kon may gasa sa pagdasig, angay siyang modasig sa uban; kon sa paghatag sa mga kabos; mohatag siya nga walay tihik-tihik; kon sa pagdumala, magdumala siya nga may kakugi; ug kon sa pagtabang sa mga naglisod, motabang siya nga adunay kalipay.

⁹ Kinahanglan nga matinud-anon gayod ang atong paghigugma. Likayan nato ang daotan, ug buhaton kanunay ang maayo. ¹⁰ Isip managsoon *kang Cristo* maghinigugmaay gayod kita, ug magtinahoray sa usag usa. ¹¹ Magmakugihon kita ug dili magtinapolan; mag-alagad kita sa Ginoo sa kinasingkasing gayod. ¹² Ug tungod kay aduna kitay paglaom nga maayo ang atong umaabot, kinahanglang magmalipayon kita.

Antuson nato ang mga kalisod, ug mag-ampo kita kanunay. ¹³ Tabangan nato ang mga anak sa Dios sa ilang mga kinahanglanon ug dawaton nato sa atong panimalay ang mga dumuduong.

¹⁴ Iampo ninyo sa Dios nga panalanginan niya ang mga tawo nga nagalutos kaninyo. Ayaw kamo pag-ampo nga silotan sila sa Dios. ¹⁵ Paglipay kamo uban sa mga nagakalipay, ug pagsubo uban sa mga nagasubo. ¹⁶ Kinahanglan patas ang inyong pagtagad sa matag usa. Ayaw kamo pagmapahitas-on, hinuon pakighigala kamo sa mga tawo nga ubos ug kahimtang. Ayaw kamo paghunahuna nga maalam gayod kamo.

¹⁷ Kon adunay magbuhat ug daotan kaninyo ayaw kamo pagbalos ug daotan. Hinuon hunahuna ninyo kon sa unsa nga paagi kamo makahimog maayo atubangan sa mga tawo. ¹⁸ Kutob sa inyong mahimo likayi ninyo ang kasamok sa inyong pagpakig-uban sa tanang tawo. ¹⁹ Mga hinigugma, ayaw gayod kamo pagpanimalos, kondili itugyan ninyo kini sa Dios nga mao ang magasilot kanila. Kay nagaingon ang Dios sa Kasulatan, “Ako ang manimalos; ako ang magsilot.” ²⁰ Busa *sundon nato ang ginaingon sa Kasulatan*: “Kon ang imong kaaway gigutom, pakan-a; kon giuhaw, paimna. Kay kon buhaton mo kini maulaw siya sa iyang gibuhay kanimo.” ²¹ Ayaw kamo pagpadaog sa daotan, kondili daoga ninyo ang daotan pinaagi sa paghimo ug maayo.

Chapter 13

Ang Atong Obligasyon sa mga Nagadumala sa Gobyerno

¹ Ang matag usa kaninyo kinahanglan magmatinumanon sa mga nagadumala sa gobyerno, kay ang tanan nga panggobyerno gikan sa Dios ug ang mga tigdumala gibutang sa Dios sa ilang katungdanan. ² Ang nagabatok sa gobyerno nagabatok sa pagbuot sa Dios, ug ang nagahimo niini nagapahamtang ug silot sa ilang kaugalingon. ³ Wala kitay angay kahadlok sa mga nagadumala kanato, gawas lang kon nagabuhat kita ug daotan. Busa kon dili ka gusto nga mahadlok sa mga nagadumala, buhata ang maayo, ug dayegon ka pa hinuon nila. ⁴ Gibutang sila sa Dios sa ilang katungdanan alang sa atong kaayohan. Apan kon nakabuhat ka ug daotan, angay kang mahadlok kanila, tungod kay may gahom sila sa pagsilot kanimo; kay gibutang sila sa Dios sa ilang katungdanan aron silotan ang mga nagahimog daotan. ⁵ Busa angay kitang magmatinumanon sa atong gobyerno; dili lang tungod sa kahadlok nato sa silot, kondili tungod kay nasayran nato nga mao kini ang angay natong buhaton. ⁶ Mao usab kini ang hinungdan kon nganong nagabayad kita sa atong buhis, kay ang mga tigdumala mga alagad sa Dios nga nagahago gayod alang niining mga katungdanan. ⁷ Busa bayari ninyo ang tanang matang sa buhis. Ug tahura ninyo ug pasidunggi ang mga anaa sa pangagamhanan.

Ang Atong Obligasyon Ngadto sa Usag Usa

⁸ Kinahanglan dili kamo magpabilin nga utangan kang bisan kinsa, gawas lang sa utang nga mao ang paghinigugmaay sa usag usa. Ang nagahigugma sa iyang isigkatawo nakatuman sa Kasugoan. ⁹ Kay ang mga sugo sama sa, “Ayaw pagpanapaw, ayaw pagpatay, ayaw pangawat, ayaw kaibog,” ug ang uban pa nga mga sugo nalangkob sa usa lang ka sugo nga nagaingon, “Higugmaa ang imong isigkatawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.” ¹⁰ Kon higugmaon nato ang atong isigkatawo, dili kita magbuhat ug daotan kanila. Mao kana nga kon aduna kitay paghigugma gituman nato ang *tibuok nga Kasugoan*.

¹¹ Kinahanglan buhaton ninyo kini, tungod kay nasayod kamo nga karon na ang panahon nga kinahanglan magmata na kamo. Kay ang *kahingpitan sa* atong kaluwasan mas haduol na karon kay sa pagsugod nato sa pagtuo kang Jesu-Cristo. ¹² Ang kangitngit hapit na mahuman ug ang kahayag hapit na gayod moabot. Busa isalikway na nato ang daotan nga mga buluhaton sa kangitngit ¹³ ug isul-ob nato ang maayo nga kinabuhi isip hinagiban natong mga anaa na sa kahayag. Dili kita maghubog-hubog, o kaha magsunod sa mga mangil-ad nga panaglipay-lipay. Dili kita makighilawas gawas sa kaminyoon o kaha

magbuhat sa bisan unsang matang sa malaw-ay nga buhat. Dili kita makig-away o kaha masina. ¹⁴ Hinunoa, ang kinaiya ni Ginoong Jesu-Cristo ang angayng makita sa inyong kinabuhi. Ug dili ninyo hatagan ug higayon ang inyong tawhanon nga kinaiya sa pagbuhat ug daotan.

Chapter 14

Ayaw Ninyo Hukmi ang Uban

¹ Dawata ninyo ang tawo nga maluya ug pagtuo, ug ayaw ninyo pagsawaya ang iyang mga panghunahuna. ² Adunay mga tumutuo nga nagatuo nga mahimo nga mokaon ug bisan unsa, ug adunay mga tumutuo nga luya *ug pagtuo* nga ang ilang ginakaon utanon lang. ³ Ang tumutuo nga nagakaon ug bisan unsa dili angayng mosaway sa tumutuo nga utanon lang ang ginakaon, ug ang tumutuo nga utanon lang ang ginakaon dili usab angay nga maghukom sa nagakaon ug bisan unsa. Kay managsama silang gidawat sa Dios, ⁴ ug sa Dios sila manubag. Busa kinsa ka ba nga mohukom sa sulugoon sa uban? Ang iyang Agalon lang gayod mao ang makasulti kon maayo o daotan ang iyang gibuhat. Ug mahimo gayod niya ang maayo, kay ang Ginoo mao ang motabang kaniya sa pagbuhat ug maayo.

⁵ Adunay mga tawo nga nagatuo nga may mga adlaw nga mas bililhon kay sa ubang mga adlaw. Ug may nagatuo usab nga ang tanang adlaw managsama lang. Ang matag usa angayng maghimo kon unsa sa iyang pagtuo ang husto atubangan sa Dios. ⁶ Kon ang tawo adunay pinasahi nga adlaw, ginabuhat niya kini alang sa Ginoo. Ug ang tawo nga nagakaon ug bisan unsa, nagabuhat usab niini alang sa Ginoo, tungod kay nagapasalamat siya sa Dios sa iyang ginakaon. Ang dili mokaon sa uban nga pagkaon nagabuhat usab niini alang sa Ginoo, ug nagapasalamat usab siya sa Dios. ⁷ Kay walay bisan kinsa kanato nga mga tumutuo ang nagakinabuhi o mamatay alang sa iyang kaugalingon. ⁸ Kon nagakinabuhi kita, nagakinabuhi kita alang sa Ginoo, ug kon mamatay kita, alang usab sa Ginoo. Busa kon magkinabuhi kita o mamatay, iya kita sa Ginoo. ⁹ Mao kini ang hinungdan nga si Cristo nagpakamatay ug nabanhaw, aron mahimo siyang Ginoo sa mga buhi ug sa mga patay. ¹⁰ Busa ayaw ninyo tamaya o hukmi ang inyong mga igsoon *kang Cristo*. Kay kitang tanan moatubang sa Dios ug siya ang mohukom *kon ang atong gibuhat maayo o daotan*. ¹¹ Kay nagaingon ang Kasulatan, “Ako ang Ginoo nga buhi. Moabot ang adlaw nga ang tanang tawo moluhod sa akong atubangan ug moila nga ako Dios.” ¹² Mao kini ang hinungdan nga ang matag usa kanato manubag sa Dios sa iyang gibuhat dinhi sa kalibotan.

¹³ Busa dili na kita maghukom sa usag-usa. Hinuon likayan nato ang mga butang nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa atong igsoon *kang Cristo*. ¹⁴ Tungod kay ako anaa kang Ginoong Jesus, nasayran ko nga walay pagkaon nga dili hinlo. Apan si bisan kinsa nga nagatuo nga adunay pagkaon nga ginadili, dili siya angayng mokaon niini. ¹⁵ Kon tungod sa imong pagkaon masilo ang imong igsoon, wala ka mahigugma kaniya. Si Cristo nagpakamatay usab alang kaniya, busa ayaw gub-a ang iyang pagtuo tungod lang sa imong pagkaon. ¹⁶ Bisag nagatuo kamo nga ang usa ka butang dili daotan, ayaw ninyo kini pagbuhata kon dauton kamo sa uban tungod niini. ¹⁷ Kay ang gingharian sa Dios dili mahitungod sa pagkaon ug pag-inom, kondili mahitungod sa matarong nga pagkinabuhi, maayo nga relasyon sa usag usa, ug kalipay nga gikan sa Espiritu Santo. ¹⁸ Si bisan kinsa nga nagaalagad kang Cristo pinaagi niini mao ang nahimut-an sa Dios ug ginatahod sa mga tawo.

¹⁹ Busa paningkamotan gayod nato ang pagbuhat sa mga butang nga makaayo sa relasyon ug makapalig-on sa pagtuo sa usag usa. ²⁰ Ayaw gub-a ang pagtuo nga gihatag sa Dios tungod lang sa pagkaon. Mahimong kaonon ang tanang klase sa pagkaon, apan dili maayo nga mokaon sa kalan-on nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa uban. ²¹ Ang maayong buhaton mao ang dili pagkaon sa karne o kaha pag-inom sa mga ilimnon nga makahubog o kaha paghimo sa bisan unsa nga mahimong hinungdan nga makasala ang imong igsoon. ²² Kinahanglang ikaw lang ug ang Dios ang masayod sa imong ginatuohan mahitungod niini. Bulahan ang tawo nga wala hasola sa iyang konsensya tungod sa iyang mga ginabuhat

nga alang kaniya maayo.²³ Apan kon nagaduhaduha siya sa iyang pagkaon, hasolon siya sa iyang konsensya kon iya kining kaonon kay ang iyang ginabuhay wala mabasi sa iyang ginatuohan. Sala ang bisan unsa nga buhaton nato nga wala mabasi sa atong ginatuohan.

Chapter 15

Lig-onon Nato ang mga Maluya

¹ Kita nga mga malig-on *sa pagtuo* kinahanglan mosabot ug motabang sa atong mga kauban nga maluya pa. Dili lang ang atong kaugalingon ang atong hunahunaon,² kondili hunahunaon usab nato ang kaayohan sa atong isigkatumutuo, aron malig-on ang iyang pagtuo.³ Bisan gani si Cristo wala maghandom sa iyang kaugalingon nga kaayohan. Miingon siya sumala sa Kasulatan, “Gisakitan usab ako sa mga pag-insulto sa mga tawo kanimo.”⁴ Ang tanan nga nahisulat sa Kasulatan kaniadto gisulat sa pagtudlo kanato. Kini nagahatag kanato ug paglaom ug kadasig samtang kita nagahulat nga mapailubon.

⁵ Hinaut nga ang Dios nga nagahatag kanato sa kalig-on ug kadasig *sa pag-antos sa mga kalisod* magatabang kaninyo nga maghiusa isip mga sumusunod ni Cristo Jesus,⁶ aron maghiusa kamo sa pagdayeg sa Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

Maayong Balita Alang sa mga Dili Judio

⁷ Gidawat kamo ni Cristo, busa dawata usab ninyo ang inyong isigkatumutuo aron madayeg ang Dios.
⁸ Ang hinungdan kon nganong gisugo si Jesus sa pag-alagad sa mga Judio dili lang sa pagpakita nga ang Dios kasaligan sa pagtuman sa iyang mga saad sa ilang mga katigulangan,⁹ kondili sa pagpakita usab ngadto sa mga dili Judio sa kaluoy sa Dios, aron modayeg usab sila sa Dios. Kay nag-ingon ang Kasulatan,

“Magasugilon ako sa imong kaayo uban sa mga dili Judio,
ug magaawit ako ug mga pagdayeg kanimo.”

¹⁰ May nahisulat usab sa Kasulatan nga nagaingon,

“Kamo nga mga dili Judio, paglipay kamo uban sa mga pinili sa Dios!”

¹¹ Ug nag-ingon pa kini,

“Tanan kamo nga mga dili Judio, dayega ninyo ang Gino; Tanan kamo nga mga katawhan, dayega ninyo siya!”

¹² Nag-ingon usab si Isaias,

“Sa mga kaliwat ni Jesse magagikan ang magadumala sa mga dili Judio, ug mosalig sila kaniya.”

¹³ Hinaut nga ang Dios nga tinubdan sa paglaom maghatag usab kaninyog kalipay ug kalinaw tungod sa inyong pagtuo kaniya, aron pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo mosamot kadako ang inyong paglaom.

Ang Hinungdan sa Pagsulat ni Pablo Niini

¹⁴ Mga igsoon, nasiguro ko gayod nga maayo kamong mga tawo. Nasiguro ko usab nga daghan na ang inyong nahibaloan, ug makahimo na kamo sa pagtinambagay sa usag usa.¹⁵ Apan niining sulata, gipahinumdoman ko kamo mahitungod sa pipila ka mga butang tungod kay dili ko gusto nga malimtan ninyo kini. Wala ako mahadlok sa pagsulti kaninyo niining mga butanga, tungod kay sa grasya sa Dios

gihatagan niya akog gahom¹⁶ sa pag-alagad kang Cristo Jesus isip pari^a sa mga dili Judio. Gitudlo ko kanila ang Maayong Balita gikan sa Dios aron mahimo silang halad nga iyang kahimut-an, nga mahimong iya pinaagi sa Espiritu Santo.¹⁷ Ug tungod kay anaa ako kang Cristo Jesus, makapasigarbo ako sa akong nahimo nga pag-alagad sa Dios.¹⁸ Ug wala akoy lain nga ikapasigarbo kondili ang mga gibuhad ni Cristo pinaagi kanako, nga ang mga dili Judio nagasunod na kaniya pinaagi sa akong mga pagtudlo ug mga binuhatan,¹⁹ sa tabang sa mga milagro ug katingalahang mga butang-nga nahimo pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo. Gisangyaw ko ang Maayong Balita mahitungod kang Jesus sa bisan asa nga akong giadtoan, gikan sa Jerusalem hangtod sa Iliriko.²⁰ Tinguha ko gayod nga magsangyaw sa mga lugar diin ang mga tawo wala pa makadungog sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, tungod kay dili ko gusto nga magsangyaw sa mga lugar nga nasangyawan na sa uban.²¹ Sama sa ginaingon sa Kasulatan,

“Ang wala pa masuginli mahitungod kaniya makaila;

Ug ang wala pa makadungog makasabot.”

Ang Plano ni Pablo sa Pag-adto sa Roma

²² Mao kana ang hinungdan nga wala ako makaanha diha kaninyo, *tungod kay naglibot pa ako sa mga lungsod dinhi*.²³ Apan karon, tungod kay nahuman ko na ang akong trabaho niining mga dapita ug tungod kay pila na ka tuig akong nagtinguha nga makaanha diha kaninyo,²⁴ hinaut nga magkita na gayod kita. Kay ang akong plano, moagi ako diha kaninyo sa akong pag-adto sa Espania. Gusto ko nga magmalipayon sa akong pagpakig-uban kaninyo bisan sa hamubo lang nga panahon, sa dili pa ako molahos pinaagi sa inyong tabang.²⁵ Sa pagkakaran, moadto una ako sa Jerusalem aron sa paghatod sa hinabang alang sa mga tumutuo didto.²⁶ Kay ang *mga tumutuo sa Macedonia* ug *Acaya* nagbuluntaryo sa paghatag ug hinabang alang sa mga tumutuo nga kabos didto sa Jerusalem.²⁷ Ilang kagustohan ang pagbuhat niini. Hinuon may utang kabubut-on sila sa mga tumutuo sa Jerusalem. Kay kon dili tungod sa mga tumutuo sa Jerusalem, kining mga dili Judio wala makadawat sa mga espirituhanon nga mga panalangin. Busa angay nga tabangan sa mga dili Judio ang mga tumutuo sa Jerusalem sa ilang materyal nga mga kinahanglanon.²⁸ Sa pagkahuman ko ug hatag kanila niining mga hinabang mohapit ako diha kaninyo sa dili pa ako moadto sa Espania.²⁹ Ug nagatuo ako nga sa pag-anha ko diha, daghan nga panalangin gikan kang Cristo ang madawat sa matag usa kanato.

³⁰ Busa mga igsoon, tungod kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo, ug tungod sa gugma nga gihatag sa Espiritu *Santo* kanako, nagahangyo ako nga moduyog kamo kanako sa pag-ampo nga mahinugtanon ngadto sa Dios alang kanako.³¹ Pag-ampo kamo nga dili ako pasipad-an sa mga dili tumutuo didto sa Judea, ug pag-ampo usab kamo nga malipay ang mga tumutuo sa Jerusalem sa hinabang nga akong dad-on kanila.³² Pagkahuman niini, kon itugot sa Dios, moanha ako diha kaninyo nga puno sa kalipay, ug makapahulay ako uban kaninyo.³³ Hinaut nga ubanan kamo sa Dios nga nagahatag ug kalinaw sa atong kinabuhi. Amen.

Chapter 16

Mga Pagpangumusta ni Pablo

¹ Karon gusto kong ipaila kaninyo ang atong igsoon nga si Febe. Nagaalagad siya sa iglesya sa Cencrea.² Dawata ninyo siya *isip inyong igsoon* sa Ginoo, ug mao gayod kini ang angay ninyong buhaton isip mga anak sa Dios. Tabangi ninyo siya sa iyang mga kinahanglanon, kay daghan ang iyang natabangan. Ako gani natabangan usab niya.

³ Ipangumusta ninyo ako kang Priscila ug kang Aquila. Kauban ko sila sa paghago alang kang Cristo Jesus.⁴ Gitahan nila ang ilang kinabuhi alang kanako; ug dili lang ako ang nagapasalamat kanila, kondili

^a 16 pari: ingon nga ang pari nagadala ug halad ngadto sa Dios si Pablo nagadala ug mga tawo ngadto sa Dios isip halad.

ang tanan usab nga mga iglesya nga dili Judio.⁵ Kumusta usab sa tanang mga tumutuo nga nagatigom didto sa ilang balay.

Ipangumusta usab ako sa akong hinigugmang higala nga si Epeneto. Siya ang unang mituo kang Cristo sa probinsya sa Asia.⁶ Kumusta usab kang Maria. Naghago siya pag-ayo alang kaninyo.⁷ Kumusta usab sa akong isigka-Judio nga si Andronico ug si Junia. Kini sila kauban ko nga nabilanggo. Nailhan sila sa mga apostoles, ug una pa sila kanako nga nahimong Kristohanon.

⁸ Ipangumusta usab ako sa akong hinigugma nga higala sa Ginoo nga si Ampliato.⁹ Kumusta usab kang Urbano nga atong kauban nga katabang sa pag-alagad kang Cristo, ug sa akong hinigugmang higala nga si Estaquis.¹⁰ Kumusta usab kang Apeles. Bisan daghan ang iyang naagian nga mga pag-antos, wala gayod siya motalikod kang Cristo. Kumusta usab sa panimalay ni Aristobulo,¹¹ kang Herodion nga akong isigka-Judio, ug sa mga anaa sa Ginoo sa panimalay ni Narciso.

¹² Ipangumusta usab ako kang Trifena ug kang Trifosa. Sila kugihan nga mga alagad sa Ginoo. Kumusta usab sa atong hinigugma nga higala nga si Persida. Daghan ang iyang nabuhat alang sa Ginoo.¹³ Kumusta usab kang Rufo. Kini siya inila nga alagad sa Ginoo. Kumusta usab sa iyang inahan. Ang pagtagad niya kanako sama gayod sa usa ka anak.¹⁴ Kumusta usab kanila ni Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ug sa *tanang* mga igsoon *kang Cristo* nga kauban nila.¹⁵ Kumusta kanila ni Filologo, Julia, Nereo, ug sa iyang igsoon nga babaye, kang Olimpaso, ug sa tanan nga mga tumutuo nga kauban nila.

¹⁶ Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo.^a Ang tanan nga mga iglesya nga iya ni Cristo nangumusta diha kaninyo.

Ang Kataposang mga Tambag

¹⁷ Mga igsoon *ko kang Cristo*, pagbantay kamo sa mga tawo nga maoy hinungdan sa panagbahin-bahin ug nagasamok sa pagtuo sa mga tumutuo. Supak sila sa mga pagtulon-an nga gitudlo kaninyo. Busa likayi ninyo sila.¹⁸ Ang mga tawo nga nagabuhat niini wala mag-alagad kang Cristo nga atong Ginoo, kondili ang ilang kaugalingong kagustohan lang ang ilang gipasulabi. Ginapahisalaag nila ang mga tawo nga kulang sa kahibalo pinaagi sa ilang maayo ug madanihon nga mga sinultihan.¹⁹ Nabantog ang inyong pagkamatimuman kang Cristo, busa nalipay gayod ako; apan gusto ko nga magmaalamon kamo mahitungod sa pagbuhat ug maayo, ug inosente mahitungod sa pagbuhat ug daotan.²⁰ Ug sa dili madugay ang Dios nga nagahatag kanato ug kalinaw, mobuntog kang Satanas pinaagi kaninyo.

Hinaut nga panalanginan gayod kamo sa atong Ginoong Jesus.

²¹ Ang akong kauban nga alagad nga si Timoteo nangumusta usab kaninyo, lakip si Lucio, si Jason, ug si Sosipatro nga sama kanakong mga Judio.

²² (Ako, si Tercio nga anaa usab sa Ginoo, nangumusta usab kaninyo. Ako ang nagsulat niining sulat *nga gidikta ni Pablo*.)²³ Si Gayo nangumusta usab kaninyo. Ako, si Pablo, nagasaka dinhi sa iyang balay, ug dinhi usab nagasimba ang mga tumutuo. Si Erasto nga tresurero sa siyudad ug ang atong igsoon nga si Cuarto nagapangumusta usab kaninyo.

²⁴ [Hinaut pa nga panalanginan gayod kamong tanan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Amen.]

Pagdayeg sa Dios

²⁵ Dayegon ta ang Dios nga makapalig-on kaninyo sumala sa Maayong Balita mahitungod kang Jesu-Cristo nga akong ginawali kaninyo. Ang Maayong Balita dugay na nga gitago,²⁶ apan karon ginasugilon na kini sa tanang mga tawo pinaagi sa mga sinulat sa mga propeta sumala sa sugo sa walay kataposan nga Dios, aron ang tanan motuo ug motuman kang Cristo. Ug gipahibalo usab kini kaniadto.

^a 16 Pagkumustahanay kamo isip managsoon kang Cristo: *sa literal*, magkumustahanay kamo nga may balaan nga halok.

²⁷ Pinaagi kang Jesu-Cristo, dayegon ta sa walay kataposan ang Dios nga mao lang ang nakahibalo sa tanan! Amen.